

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN MIETINTÖ 13/2005 vp

Hallituksen esitys laeiksi eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista sekä vesiliikennelain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 28 päivänä huhtikuuta 2005 lähettänyt liikenne- ja viestintävaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista sekä vesiliikennelain muuttamisesta (HE 42/2005 vp).

Lausunnot

Eduskunnan päätöksen mukaisesti ympäristövaliokunta on antanut asiasta lausunnon (YmVL 16/2005 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Aila Salminen ja ylitarkastaja Laura Eiro, liikenne- ja viestintäministeriö

- merenkulun ylitarkastaja Jorma Kämäräinen ja veneilyn ylitarkastaja Tom Wilenius, Merenkululaitos
- esittelijä Pipsa Korkolainen, Kuluttajavirasto
- yliluutnantti Keijo Parhiala, Suomenlahden merivartiosto
- tulliyli tarkastaja Pirjo Nykänen, Tullihallitus
- venepoliisi, ylikomisario Hannu Holmberg, Helsingin poliisilaitos
- insinööri Markus Laxen, Finnboat Venealan Keskusliitto
- laji- ja urheilupäällikkö Märt Loog, Suomen Purjehtijaliitto
- edustaja Hannu Laine, Suomen Veneilyliitto
- ympäristönsuojeluneuvos Olli Paasivirta.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- valtiovarainministeriö
- oikeusministeriö
- kauppaja teollisuusministeriö
- ympäristöministeriö.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksellä pannaan täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/44/EY huviveneitä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä annetun direktiivin muuttamisesta. Esitys sisältää myös huviveneiden ja muiden edellä mainittujen tuotteiden markkinavalvontaa kos-

kevat säännökset. Lisäksi säädetään toimivaltuuksista ja valvontakeinoista, joita Merenkululaitoksella on tuotteita valvoessaan oikeus käyttää, sekä tulliviranomaisen velvollisuudesta valvoa kolmansista maista tuotavien tuotteiden maahantuontia.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Vesiliikennelain (463/1996) 10 §:n kumoamisen johdosta valiokunta toteaa, että pykälää ei ole tarkoitettu tavallisen vesiskootterin käytön kieltämiseen tai rajoittamiseen. Säännöksen tarkoituksena on vaarallisen vesikulkuneuvon maahantuonnin, markkinoinnin, valmistuksen ja käytön kieltäminen tai rajoittaminen. Ehdotettua huvivenelain 29 §:ää, joka on tarkoitettu korvaamaan vesiliikennelain 10 §, voidaan käyttää vaarallisen huvivenelaissa ja huvivenedirektiivissä tarkoitettujen vesiskootterin markkinoilta poistamiseksi tai sen markkinoille saattamisen ja käytön kieltämiseksi tai rajoittamiseksi. Myös huvivenelakiehdotuksen muita markkinalvontasäännöksiä voidaan tällaisessa tapauksessa käyttää.

Sen sijaan vesiliikennelain 16 §:n nojalla on mahdollista aluekohtaisesti kieltää tietyn moottorikäyttöisen vesikulkuneuvotyypin, kuten vesiskootterin, käyttö tai rajoittaa sitä, jos sen käyttämisestä aiheutuu erityisen huomattavaa haittaa luonnolle tai muulle ympäristölle. Vesiliikennelakiin ei aikanaan otettu mahdollisuutta kieltää kokonaan haittaa aiheuttavan vesikulkuneuvotyypin käyttöä, kuten maastoliikennelain (1710/1995) 7 §:n nojalla on mahdollista tehdä.

Huvivenedirektiivin mukaisten ja CE-merkkityjen vesiskoottereiden käyttöä ei voida Euroopan komission kannan mukaan kieltää. Kaikkia vesikulkuneuvotyyppejä koskevia alueellisia kieltoja ja rajoituksia voidaan tosin antaa. Asiantuntijakuulemisen mukaan voisi myös olla mahdollista antaa ajotapaa koskevia säännöksiä sen suuntaisesti kuin ympäristövaliokunta on lausunnossaan esittänyt.

Lisäksi Merenkululaitos voi käyttää kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain (75/2004) valvontasäännök-

siä sellaisiin kuluttajan käyttöön tarkoitettuihin elinkeinonharjoittajan luovuttamiin vesikulkuneuvoihin, joihin ei sovelleta huvivenelakia. Kuluttajaviraston lausunnon mukaan Merenkululaitos ei voisi näin tehdä, ellei vesiliikennelain 10 §:ää kumota tai vaihtoehtoisesti vesiliikennelakiin lisätä säännöstä, jonka mukaan Merenkululaitos voisi vesiliikennelain 10 §:n rajoittamatta käyttää kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain mukaisia valvontakeinoja ja toimivaltuuksia silloin, kun kyseessä on kuluttajakäyttöön tarkoitettu vesikulkuneuvo.

Yksityiskohtaiset perustelut

7 §. Tuotteita koskevat vaatimukset. Pykälän 2 momentin muotoilu ei vastaa huvivenedirektiivin 5 artiklaa, jonka johdosta momentti tulee muotoilla siten, että yhdenmukaisia standardeja vastaavien kansallisten standardien mukaisen tuotteen katsotaan täyttävän huvivenedirektiivin liitteen I vaatimukset. Valiokunta on tehnyt vastaavan muutoksen momentin muotoiluun.

11 §. Ilmoitetun laitoksen nimeäminen. Pykälän 2 momentin nojalla laitoksen, joka täyttää sovellettavien yhdenmukaistettujen standardien vaatimukset, katsotaan täyttävän 1 momentissa mainitut vähimmäisvaatimukset. Valiokunnan huomiota on kiinnitetty siihen, että on ongelmallista, kun tällaisia yhdenmukaistettuja standardeja ei ole tällä hetkellä käytettävissä. Tilanne on tarkistettu 17.5.2005 EU:n komissiosta, ja saadun tiedon mukaan komission tavoitteena on pyrkiä kyseisten standardien viitetietojen julkaisemiseen tämän vuoden aikana, mutta varmuutta tästä ei ole. Valiokunta pitää tärkeänä, että standardit yhdenmukaistetaan mahdollisimman pikaisesti.

Valiokunta toteaa, että laista puuttuu säännös nimeämispäätöksen sisällöstä ja tavasta, jolla ilmoitetun laitoksen on osoitettava täyttävänsä vaatimukset. Valiokunta ehdottaa pykälää täydennettäväksi vastaavilla säännöksillä. Uu-

den 2 momentin mukaan nimeämispäätöksessä tulee määritellä ilmoitetun laitoksen pätevyysalue ja vahvistaa laitoksen valvontaan liittyvät järjestelyt. Tehtävien asianmukaiseksi suorittamiseksi voidaan tarvittaessa asettaa muitakin vaatimuksia, rajoituksia ja ehtoja.

Uuden 2 momentin johdosta hallituksen esityksessä oleva 2 momentti siirtyy 3 momentiksi.

Uuden 4 momentin mukaan laitoksen on ulkopuolisella arvioinnilla osoitettava täyttävänsä huvivenedirektiivin liitteessä XIV asetetut vähimmäisvaatimukset.

Valiokunta on tehnyt vastaavat muutokset pykälän muotoiluihin.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikenne- ja viestintävaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena, paitsi 1. lakiehdotuksen 7 ja 11 § muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset).

Valiokunnan muutosehdotukset

7 §

Tuotteita koskevat vaatimukset

(1 mom. kuten HE)

Yhdenmukaistettuja standardeja vastaavien kansallisten standardien mukaisen tuotteen katsotaan täyttävän huvivenedirektiivin liitteen I vaatimukset.

(3 mom. kuten HE)

11 §

Ilmoitetun laitoksen nimeäminen

Liikenne- ja viestintäministeriö nimeää hakemuksesta laitokset, joilla on oikeus toimia ilmoitettuna laitoksena 8 §:ssä tarkoitetussa vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa. Hakemuksessa on esitettävä ministeriön pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot. (Poist.)

Nimeämispäätöksessä määritellään ilmoitetun laitoksen pätevyysalue, vahvistetaan laitoksen valvontaan liittyvät järjestelyt sekä asetetaan tarvittaessa muitakin laitoksen toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen suorittaminen. Ilmoitettu laitos voidaan nimetä määräjäksi tai toistaiseksi. (Uusi)

(3 mom. kuten HE:n 2 mom.)

Ilmoitetun laitoksen on osoitettava ulkopuolisella arvioinnilla täyttävänsä 3 momentissa säädetyt edellytykset. (Uusi)

LiVM 13/2005 vp — HE 42/2005 vp

Helsingissä 2 päivänä kesäkuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Markku Laukkanen /kesk	Eero Reijonen /kesk
vpj.	Matti Kangas /vas	Timo Seppälä /kok
jäs.	Leena Harkimo /kok	Harry Wallin /sd
	Saara Karhu /sd	Lasse Virén /kok
	Marjukka Karttunen /kok	Raimo Vistbacka /ps
	Risto Kuisma /sd	vjäs. Lyly Rajala /kok.
	Erkki Pulliainen /vihr	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mika Boedeker.